Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
15 april 2026

Onze referentie
IENW/BSK-2026/70197

Opgesteld door
DG Mobiliteit
Directie Mobiliteit en Gebieden
Afdeling MIRT & Ruimte

Beslistermijn
18 mei 2026

Bijlage(n)
3

Aan Minister van IenW en staatssecretaris van IenW

nota

Voorhang nieuwe en bestaande regelingen programma Woningbouw en Mobiliteit

Aanleiding

In de bestuurlijke overleggen MIRT van januari 2026[1] zijn met medeoverheden afspraken gemaakt over het realiseren van woningbouw en de daarbij benodigde bovenplanse infrastructurele voorzieningen[2]. Om de Rijksmiddelen voor deze afspraken te kunnen verstrekken, is de Tijdelijke regeling specifieke uitkering woningbouw en mobiliteit opgesteld. De ontwerpregeling, zoals deze eerder aan u is voorgelegd, is via internet geconsulteerd. De koepels van medeoverheden, Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Interprovinciaal Overleg (IPO) hebben gelegenheid gekregen om te reageren op de ontwerpregeling. De ontwerpregeling bevat regels voor de verstrekking van specifieke uitkeringen voor bovenplanse infrastructurele voorzieningen om bij te dragen aan het realiseren van (grootschalige) woningbouwlocaties. De regeling is zo opgezet dat deze ook gebruikt kan worden voor in de toekomst mogelijk beschikbaar te stellen middelen voor Woningbouw en Mobiliteit.

Daarnaast is een wijzigingsregeling voorbereid om bestaande regelingen binnen het programma Woningbouw en Mobiliteit te actualiseren en beter te laten aansluiten op het geactualiseerde Plan van Aanpak Beheersing Programma Woningbouw en Mobiliteit. Voor deze wijzigingsregeling is de VNG geconsulteerd.

De volgende stap is een voorhang bij de Tweede Kamer van zowel de nieuwe Tijdelijke regeling specifieke uitkering woningbouw en mobiliteit als de wijzigingsregeling op de bestaande regelingen.

Geadviseerd besluit

1. Instemmen met voorhang van de Tijdelijke regeling specifieke uitkering woningbouw en mobiliteit aan de Tweede Kamer.
2. Instemmen met voorhang van de wijzigingsregeling voor het aanpassen van de Regeling specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur en de Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw aan de Tweede Kamer.

[1] Kamerstuk 36800-A, nr. 11
[2] Bovenplans zijn die infrastructurele voorzieningen die tegelijkertijd de betreffende woningbouwlocatie en reeds bestaande wijken ontsluiten.

Indien u instemt met het hierboven onder 1 en 2, verzoek ik u de bijgaande voorhangbrief aan de voorzitter van de Tweede Kamer te ondertekenen.

Datum
15 april 2026

Onze referentie
IENW/BSK-2026/70197

Opgesteld door
DG Mobiliteit
Directie Mobiliteit en Gebieden
Afdeling MIRT & Ruimte

Aan
de minister en staatssecretaris

Bijlage(n)
3

Kernpunten

Aanpassingen Tijdelijke regeling specifieke uitkering woningbouw en mobiliteit

- Naar aanleiding van de reacties op de internetconsultatie is het ontwerp van de regeling uitsluitend aangepast op enkele tekstuele onjuistheden en inconsistenties. Daarbij is verduidelijkt dat een aanvraag betrekking kan hebben op meerdere woningbouwlocaties; in een eerdere versie werd dit niet overal consequent weergegeven en werd soms alleen naar een woningbouwlocatie in enkelvoud verwezen.
- Daarnaast is aan artikel 16 een lid toegevoegd, waarmee wordt geregeld dat medeoverheden de SiSa-verantwoording mede kunnen invullen, naast de verantwoording door de ontvanger van de regeling en de penvoerder. Hiermee wordt geborgd dat samenwerkingsverbanden op een adequate wijze verantwoording kunnen afleggen over de besteding van middelen.

Wijzigingen bestaande regelingen programma Woningbouw en Mobiliteit

- Het voorstel is om de bestaande regelingen Regeling specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur en de Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw aan te passen.
- Beide regelingen maken onderdeel uit van de eerder beschikbaar gestelde € 7,5 miljard voor woningbouw en mobiliteit.
- De Regeling specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur is gericht op het versnellen van woningbouw op korte termijn door financiering van bovenplanse infrastructurele voorzieningen.
- De Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw heeft tot doel om gemeenten en openbare lichamen in staat te stellen mobiliteitsmaatregelen te realiseren zodat op de grootschalige woningbouwlocaties woningbouw kan plaatsvinden.
- Het doel van de wijzigingsregeling op de beide bestaande regelingen is om het mogelijk te maken om vrijgevallen middelen binnen het uitkeringsplafond van de regeling in te kunnen zetten voor het opvangen van financiële tekorten bij WoMo projecten.
- Een concrete inzet van vrijgevallen middelen vraagt steeds een besluit van de minister van IenW in afstemming met minister VRO.
- Een aanvullende uitkering is alleen mogelijk, indien er middelen beschikbaar zijn voor Woningbouw en Mobiliteit binnen het programma.
- Het genoemde tekort kunnen worden geduid met oorzaken en gevolgen.
- De spelregels van de programmabeheersing uit het Plan van Aanpak beheersing programma Woningbouw en Mobiliteit zijn van toepassing voor het kunnen beoordelen van een verzoek tot aanvullende middelen.
- Het Plan van Aanpak schrijft voor dat eerst wordt gestuurd op optimalisatie en/of versobering, scope-aanpassing en fasering voordat een verzoek voor aanvullende middelen in beeld komt.
- In de wijzigingsregeling is opgenomen dat voor het dekken van aanvullend tekort door het Rijk eerst een bestuurlijk afspraak moet worden gemaakt in het bestuurlijk overleg MIRT.

- Daarnaast worden enkele technische aanpassingen doorgevoerd, waaronder een verduidelijking van bepalingen over de compensabele btw

Krachtenveld

- De regelingen zijn opgesteld door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in nauwe samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Gemeenten en openbare lichamen hebben groot belang bij tijdige vaststelling, omdat dit randvoorwaardelijk is voor de uitvoering van projecten.
- Bij een snelle vaststelling kunnen nog dit jaar de formele beschikkingen met de toekenning van de Specifieke Uitkeringen aan de gemeenten gedaan worden.
- De wijzigingsregeling biedt, in het geval er binnen het programma middelen vrijvallen, een mogelijkheid voor het oplossen van knelpunten rond financiële tekorten in de uitvoering.
- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is geconsulteerd over zowel de nieuwe regeling als de wijzigingsregeling. De VNG heeft positief gereageerd. Ze gaven aan het prettig te vinden dat de nieuwe regeling grotendeels overeenkomst met de SPUK-regeling WOKT en mobiliteitspakketten. Het Interprovinciaal Overleg (IPO) heeft aangegeven geen behoefte te hebben om te reageren op de regelingen omdat provincies niet zelfstandig een aanvraag kunnen indienen voor deze regeling.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Toelichting

Belangrijkste kenmerken Tijdelijke regeling specifieke uitkering woningbouw en mobiliteit:

- De regeling woningbouw en mobiliteit ondersteunt gemeenten en openbare lichamen bij de realisatie van bovenplanse infrastructurele voorzieningen voor woningbouwlocaties.
- De regeling is onder meer bedoeld voor gemeenten waarmee in januari 2026 bestuurlijke afspraken zijn gemaakt over woningbouw op korte termijn (WoKT) en grootschalige woningbouwlocaties.
- Deze afspraken maken onderdeel uit van de totale inzet van € 2,5 miljard voor woningbouw en mobiliteit, waarvan circa 1,5 miljard via deze regeling wordt verstrekt. De resterende circa € 1 miljard wordt via een separate regeling (nog in ontwikkeling) of direct aan ProRail of RWS beschikbaar gesteld.
- Alleen partijen met bestuurlijke afspraken in het MIRT en opgenomen in een aan de Tweede Kamer aangeboden afsprakenlijst komen in aanmerking.
- De regeling is ook bedoeld voor eventuele in de toekomst beschikbaar te stellen middelen voor het programma Woningbouw en Mobiliteit.
- Realisatietermijnen voor woningbouw en infrastructuur worden per project vastgelegd in de beschikking en hebben betrekking op de afspraken die hierover zijn gemaakt in een bestuurlijk overleg MIRT.

- De rijksbijdrage is in beginsel taakstellend; alleen bij vrijgevallen middelen kan onder voorwaarden voor een ander project een verzoek worden gedaan voor een aanvullende rijksbijdrage.
- Risico's, gevolgen van kostenstijgingen en scopewijzigingen liggen primair bij de ontvanger. Gemeenten dienen risico's actief te beheersen en jaarlijks de voortgang te rapporteren.
- Daarbij wordt, in het kader van het verstrekken van SPUK-middelen nadrukkelijker aandacht besteed aan de liquiditeitspositie van de ontvanger, mede omdat aangehouden (stille) middelen bij lagere overheden meetellen in het EMU-saldo. Voorschotten worden in termijnen uitgekeerd waarbij het kasritme wordt bepaald aan de hand van een mijlpalenplanning en de liquiditeitsbehoefte die gemeenten opnemen in het aanvraagformulier.
- De regeling bevat de mogelijkheid om een beschikking op aanvraag te wijzigen, bijvoorbeeld bij vertraging of een wijziging van de bovenplanse infrastructurele voorziening, mits dezelfde woningbouwlocatie(s) wordt of worden ontsloten.
- Een aanvraag tot een wijziging van de beschikking, bijvoorbeeld een wijziging van de infrastructurele voorzieningen of de planning van de realisatie van de woningen, wordt eerst ambtelijk beoordeeld. Vervolgens wordt een advies voorgelegd aan de directeuren van het programma Woningbouw en Mobiliteit. Het besluit dat zij nemen wordt vervolgens ter kennisname aan u aangeboden
- Er wordt gestreefd om de definitieve regeling in juni 2026 te publiceren in de Staatscourant en de regeling per 1 juli in werking te laten treden. Vanaf dat moment kunnen gemeenten tot en met 27 augustus 2026 een aanvraag indienen. Naar verwachting kunnen de beschikkingen in het najaar van 2026 naar de gemeenten worden gestuurd en kunnen de eerste voorschotten worden verstrekt.

Uitkomsten consultatie

- De regeling woningbouw en mobiliteit is in de periode van 10 februari tot en met 10 maart 2026 in internetconsultatie geweest. In totaal zijn 18 reacties ontvangen van onder meer gemeenten, provincies en andere betrokken partijen.
- De reacties hadden met name betrekking op de uitvoerbaarheid, de financiële systematiek (waaronder subsidiabele kosten en btw), de mate van flexibiliteit bij wijzigingen en de inzet van vrijvallende middelen. Ook zijn enkele inhoudelijke aandachtspunten aangedragen over de reikwijdte van de regeling en samenwerking tussen gemeenten.
- Naar aanleiding van deze reacties is de toelichting op de regeling op verschillende punten verduidelijkt, onder meer ten aanzien van subsidiabele kosten, samenwerking, wijzigingsmogelijkheden en financiële aspecten.
- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is geconsulteerd over de wijzigingsregeling op de bestaande regelingen. Dit heeft niet geleid tot aanpassingen van deze regelingen.

Datum
15 april 2026

Onze referentie
IENW/BSK-2026/70197

Opgesteld door
DG Mobiliteit
Directie Mobiliteit en Gebieden
Afdeling MIRT & Ruimte

Aan
de minister en staatssecretaris

Bijlage(n)
3

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Tijdelijke regeling woningbouw en mobiliteit	Regeling ten behoeve van voorhang bij de Tweede Kamer
03	Wijzigingsregeling bestaande regelingen	Wijzigingen op de Regeling specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur en de Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw.
04	Brief voorhang	Brief die naar de voorzitter van de Tweede Kamer zal worden gestuurd ten behoeve van de voorhang van de nieuwe regeling en de wijzigingsregeling.